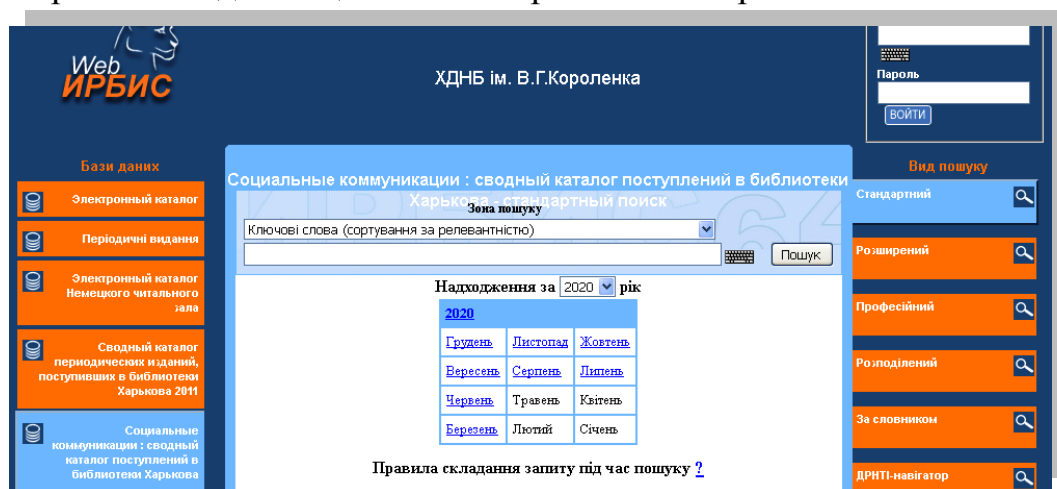

«СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ: ЗВЕДЕНИЙ КАТАЛОГ НАДХОДЖЕНЬ ДО БІБЛІОТЕК ХАРКОВА», РЕГІОНАЛЬНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ПРОЄКТ

«Соціальні комунікації: зведений каталог надходжень до бібліотек Харкова» – регіональний корпоративний бібліографічний ресурс (база даних), який містить інформацію про документи соціально-комунікаційного циклу, що надходять до провідних наукових та публічних бібліотек, книгозбірень закладів вищої освіти Харкова з 1996 р.

Мета – створення ефективної системи інформаційного забезпечення науковців, фахівців, аспірантів та студентів бібліотечної, інформаційної, архівної, музейної галузей, інших сфер соціальних комунікацій.

Координатор – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка (ХДНБ), кабінет бібліотекознавства імені Л. Б. Хавкіної.

Учасники: провідні бібліотеки Харкова, методичні центри бібліотек різного відомчого підпорядкування.

Основні етапи реалізації проєкту.

У 1996 р. фахівцями відділу науково-методичної роботи ХДНБ було створено бібліографічний ресурс з бібліотечної справи (єдиний в Україні) – [зведений каталог нових надходжень до провідних бібліотек Харкова «Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство»](#).

З 2007 р. на основі зведеного каталогу розпочато ведення однойменної бібліографічної бази даних (БД) вільний доступ на сайті ХДНБ з 2009 р.

У 2013 р., у зв'язку із сучасним тлумаченням бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, як складової частини системи соціальних комунікацій, змінено назву ресурсу на «Соціальні комунікації: зведений каталог надходжень до бібліотек Харкова».

Станом на 01.01.2020 р. у проєкті беруть участь 16 провідних бібліотек міста: ХДНБ, Харківська обласна універсальна наукова бібліотека, Харківська обласна бібліотека для юнацтва, Харківська обласна бібліотека для дітей, Харківська наукова медична бібліотека, [Центральна міська бібліотека імені В. Г. Белінського](#), Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, бібліотека Харківської державної академії культури, Фундаментальна бібліотека Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва, Науково-технічна бібліотека Харківського національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», [Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого](#), [Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки](#), Науково-технічна бібліотека Харківського національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «ХАІ», Центр науково-гуманітарної інформації Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», бібліотека Харківської академії неперервної освіти, бібліотека Харківського обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації працівників культурно-освітніх закладів.

Ресурс формується на засадах партнерської взаємодії бібліотек-учасниць, що закріплено в таких регламентуючих документах: договір про співпрацю бібліотек-учасниць зведеного каталогу; Положення про базу даних «Соціальні комунікації»; паспорт БД; інструктивна документація з

організації та ведення БД для бібліотек-учасниць; методичні рішення з питань корпоративної каталогізації, прийняті бібліотеками-учасницями.

Організація БД здійснюється на основі принципів системності, науковості, повноти, доступності та оновлення інформації. Ресурс, як один із засобів інформаційного забезпечення фахівців із соціальних комунікацій, виконує наступні функції:

- обліково-реєстраційну (фіксує наявність видання у фондах бібліотек-учасниць);
- інформаційно-пошукову (забезпечує багатоаспектний пошук за темами, окремими елементами бібліографічного опису з наданням повних відомостей про видання);
- науково-допоміжну (забезпечує ефективне формування та використання наукової інформації в галузі соціальних комунікацій);
- рекламно-інформаційну (забезпечує повноту відомостей про документи з питань соціальних комунікацій, що вийшли з друку);
- знаково-комунікативну (допомагає у дистанційному спілкуванні «користувач – каталог – автор»);
- освітню (сприяє підвищенню культурного, освітнього і професійного рівня користувачів та фахівців бібліотечної, архівної, музейної галузі).

За змістом каталогізуються ресурси, що належать до соціальних комунікацій: інформаційна справа, бібліотекознавство, бібліографознавство, документознавство, книгознавство, музейна та архівна справа, пам'яткознавство, інформаційне право.

За цільовим призначенням – документи (друковані видання, електронні ресурси віддаленого доступу, неопубліковані документи, автореферати дисертацій).

За мовною ознакою – документи українською, російською, англійською та іншими мовами, отримані бібліотеками-учасницями протягом поточного кварталу, видані за останні три роки.

Хронологічне охоплення – з 1891 р. по теперішній час.

Ресурс створюється на основі технологічної платформи АБІС «ІРБІС-64» в АРМ «Каталогізатор». Бібліографічні описи, які формуються у відповідності до чинних в Україні стандартів, індексуються за класифікаційною системою УДК (ББК до 2017 р.), предметизуються за допомогою «Авторитетного файла предметних рубрик» українською та російською мовами, мають анотації та коди (сигли) фондоутримувачів. За наявності електронних аналогів бібліографічні записи мають гіперпосилання на повний текст документа. Система пошуку БД дозволяє використовувати будь-які елементи бібліографічного запису: прізвище автора (співавторів, редакторів, укладачів), назву документа, ключові слова (будь-яке слово з бібліографічного опису), класифікаційні індекси, предметні рубрики, рік видання та інше.

Науково-методичне забезпечення ресурсу спрямоване на надання координатором проєкту кваліфікованої методичної допомоги партнерам. Здійснюється за напрямками: консультаційна та методична допомога, організація і проведення заходів з підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, проведення нарад, впровадження та удосконалення технологічних процесів роботи, підготовка організаційно-технологічної і нормативної документації; впровадження інновацій, відвідування бібліотек.

Реклама БД здійснюється через [сайт ХДНБ](#); інформування – на фахових регіональних та локальних заходах (наукових, науково-практичних конференціях, нарадах, семінарах, засіданнях секції науково-методичної та науково-дослідної роботи Харківського обласного відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація (ХОВ ВГО «УБА»); соціальній мережі «Фейсбук» на сторінках ХДНБ, кабінету бібліотекознавства імені Л. Б. Хавкіної.

На 01.01.2020 р. обсяг БД – 6998 записів.

Доступ до регіонального корпоративного бібліографічного ресурсу забезпечується в режимі реального часу в Інтернеті на сайті ХДНБ (<https://bit.ly/38mS9p4>).

Джерела

1. «Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство» : зведений каталог нових надходжень / [авт.-уклад. І. А. Карнаух] // Вікіпедія: віл. Енцикл. : сайт. [Харків], 2015. URL: <http://bit.ly/1WePV0>.
2. Глазунова Л. В. Інформаційна інтеракція бібліотек Харкова як фактор розвитку зведеного бібліотекознавчого ресурсу регіону // Короленківські читання 2013. «Взаємодія та партнерство бібліотек у регіональному інформаційному просторі» : матеріали XV всеукр. наук.-практ. конф. Харків, 11 жовт. 2012 р. Харків, 2013. С. 203-207. Електрон. аналог: URL: <https://ru.calameo.com/read/00063294555ec7639b8fa>).
3. Глазунова Л. В. ХДНБ ім. В. Г. Короленка як центр виробництва бібліографічної інформації з питань бібліотечної справи // Українське бібліотекознавство в історичному вимірі: до 140-річчя від дня народж. Л. Б. Хавкіної : за матеріалами Міжнар. наук. читань з нагоди 105 річниці від. бібліотекознавства. Харків, 2012. С. 121-129.
4. Зведений каталог нових надходжень до провідних бібліотек Харкова за 1996–2014 рр.: вірт. вист. Харків, 2016. URL: <http://ru.calameo.com/read/003306734ca7ef5407583>.
5. Непочатова О. В. База даних «Соціальні комунікації: зведений каталог надходжень до бібліотек Харкова» - корпоративний ресурс для професіоналів // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті : XX Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 23-24 квіт. 2019 р. : зб. тез наук. доп. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т». Харків, 2019. Ч. 1. С. 103-105.

Непочатова Оксана Володимирівна

Статтю створено 30.06.2020